

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc2024.v1.70>

CZU: 336.71(478):061.1EU

A COMPARATIVE ANALYSIS OF BANKING SYSTEMS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND THE EUROPEAN UNION

ANALIZA COMPARATIVĂ A SISTEMELOR BANCARE DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

REPETUH Elena, studentă, specialitatea: MKL

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

Telefon: 069215437/076020693

lenarepetuh@gmail.com

FĂRÎMĂ Adelina, studentă, specialitatea: MKL

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61

adelina100203@gmail.com

Abstract: The banking system plays a crucial role in the economy, facilitating the movement of money and offering a wide range of financial products and services. In order to assess the effectiveness and stability of this system, constant monitoring of banking indicators is essential. Banking indicators are a series of metrics that provide a snapshot of the performance of the banking sector. Like a dashboard, they indicate the current state of the system, highlighting strengths and weaknesses, and providing valuable information for different categories of users. Banking indicators help identify potential problems, companies and the public use banking indicators to make informed financial decisions, regulators use banking indicators to monitor the banking system and take the necessary measures to maintain financial stability, allow comparison of the performance of banking systems in different countries. This comparison can be useful in identifying best practices and implementing necessary reforms. This research topic focuses on a comparative analysis of three banking indicators in Moldova and the European Union. The aim of the analysis is to assess Moldova's progress towards European integration in the banking sector, to identify areas in need of reform and to set concrete targets for improving the performance of the Moldovan banking system.

Keywords: banking system, banking indicators, European integration, financial stability, risk, performance

JEL CLASSIFICATION: G21, G150, E580

INTRODUCERE

Republica Moldova are un obiectiv strategic, și anume, cel de integrare europeană. Sistemul bancar, de asemenea, joacă un rol important, deoarece un sistem bancar performant și stabil este esențial pentru o economie prosperă. Tema de cercetare privind analiza comparativă a indicatorilor bancari din Moldova și Uniunea Europeană este una de actualitate și relevanță. Integrarea europeană a Moldovei necesită alinierea sistemului bancar la standardele UE. Analiza comparativă a acestor indicatori ajută la evaluarea progresului Moldovei și la identificarea domeniilor care necesită îmbunătățiri. Pe lângă actualitate, tema are și o importanță economică și socială. Un sistem bancar performant contribuie la o economie stabilă, atragând investiții și stimulând creditarea. De asemenea, accesul la servicii financiare este crucial pentru incluziunea socială. Analiza gradului de deschidere a contului bancar poate ajuta la identificarea grupurilor vulnerabile și la elaborarea unor politici publice eficiente. Pentru această cercetare, ne-am propus următoarele obiective:

- Compararea unor indicatori bancari pentru a evalua progresul Republicii Moldova pe calea integrării europene;

- Analiza evoluției indicatorilor și identificarea unde Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative;
- Identificarea avantajelor pentru sistemul bancar al Republicii Moldova bazate pe reformele Uniunii Europene.

Prezenta analiză se bazează pe o serie de surse bibliografice relevante, incluzând studii academice, rapoarte ale organismelor internaționale, articole de specialitate și date statistice oficiale.

CONȚINUT

Integrarea economică globală a condus la o interdependență sporită a sistemelor financiare naționale. Performanța sectorului bancar al unei țări joacă un rol crucial în promovarea comerțului internațional, în atragerea de investiții străine directe și în asigurarea stabilității financiare globale. Uniunea Europeană (UE) promovează o piață unică integrată din punct de vedere financiar. Țările aspirante la aderarea la UE trebuie să își alinieze sistemele bancare la standardele UE pentru a asigura o funcționare eficientă și o concurență echitabilă pe piața financiară europeană. Moldova se află pe calea integrării europene, iar alinierea sistemului bancar la standardele UE reprezintă un obiectiv strategic. Analiza performanței financiare a băncilor din Moldova este esențială pentru a evalua progresul pe această cale și pentru a identifica domeniile care necesită reforme. Această analiză conține trei indicatori bancari importanți:

- Rentabilitatea activelor (ROA) – „este unul dintre cei mai populari și mai utili dintre ratele financiare. Importanța pe care educatorii și practicienii o acordă ROA poate fi observată în trei moduri. În primul rând, cel puțin o formulă ROA este prezentată în majoritatea manualelor de afaceri. În al doilea rând, cel puțin o versiune a ROA este utilizată frecvent în studiile de predicție a eșecului. În al treilea rând, analiștii folosesc adesea ROA în investigațiile lor privind poziția financiară, performanța și perspectivele viitoare ale unei firme.”[1] În sistemul bancar, ROA indică cât de bine conducerea băncii utilizează resursele disponibile pentru a genera profit, indică cât de eficient se gestionează activele, atrage investiții. Conform Figurii 1, putem observa că ROA în Republica Moldova a fost semnificativ mai mare decât media UE în perioada analizată. Există o serie de motive posibile pentru această diferență, inclusiv tipul de activitate, calitatea activelor și eficiența operațiunilor. Băncile din Republica Moldova ar trebui să își crească eficiența operațiunilor prin implementarea de măsuri pentru a reduce costurile și a îmbunătăți productivitatea. Un ROA ridicat contribuie la atragerea de investiții, la îmbunătățirea stabilității financiare și la facilitarea creșterii economice.

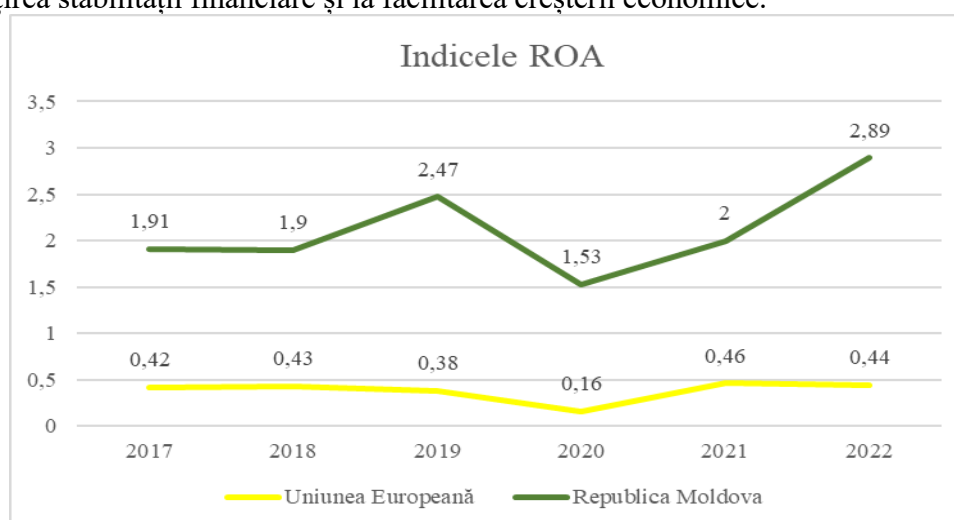

Figura 1. Evoluția indicelui ROA în Republica Moldova și Uniunea Europeană, 2017-2022

Sursa: statista.com, BNM Reports Generator

- Rentabilitatea capitalului propriu (ROE)- indicator financiar important utilizat pentru a măsura cât de eficient generează o companie profit din capitalul propriu investit de acționari.

„Încrederea băncilor în ROE ca măsură cheie de performanță a apărut odată cu abordarea de gestionare a riscurilor care a inspirat reglementarea capitalului bancar. În cadrul acestei abordări, se stabilește o "taxă de capital" specifică, în funcție de riscul fiecărui activ, care corespunde nivelului de capital necesar pentru a susține riscul unor pierderi potențiale mari. Această cerință de capital este fie impusă de autoritatea de reglementare, fie estimată prin intermediul modelelor interne de risc. Prin urmare, odată ce taxele de capital sunt definite, obiectivul managerilor băncii, atât la nivel de divizie, cât și la nivel de bancă, este de a selecta investițiile care generează cele mai mari profituri pentru o anumită taxă de capital.” [2] Figura 2 ne arată că indicele ROE al Uniunii Europene a fost constant mai mic decât al Republicii Moldova. Un motiv poate fi marja netă a dobânzii mare.

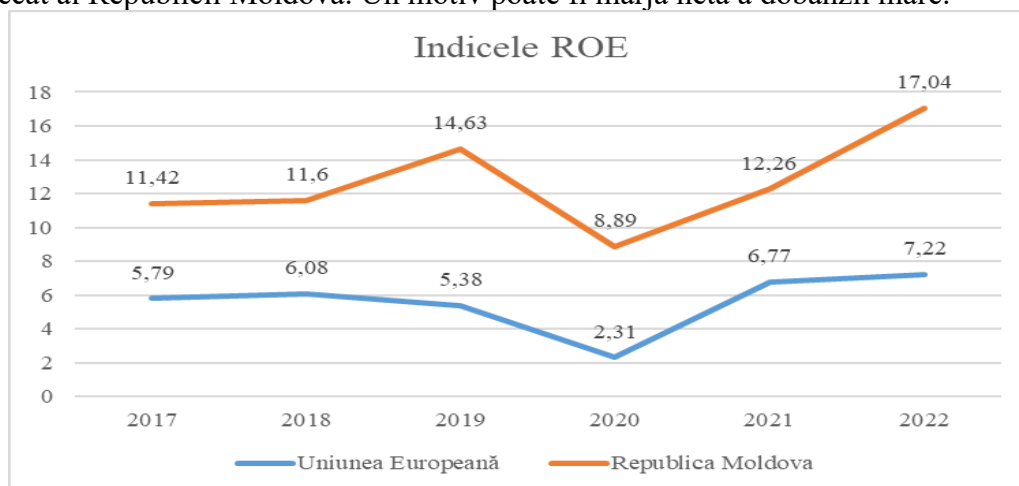

Figura 2. Evoluția indicelui ROE a Republicii Moldova și Uniunea Europeană, 2017-2022

Sursa: statista.com, BNM Report Generation

Întrucât indicele ROE depinde de marja netă a dobânzii de care am vorbit mai sus, Figura 3 ne arată că Marja netă a dobânzii, comparativ cu Uniunea Europeană a fost semnificativ mai mare. „Acest indicator este mai rar întâlnit în rapoarte și statistici în comparație cu rentabilitatea activelor (ROA) sau rentabilitatea capitalurilor proprii (ROE). Cu toate acestea, el rezumă succint eficiența activelor purtătoare de dobândă ale băncilor. Cu cât marja netă de dobândă este mai mare, cu atât banca își gestionează cu mai mult succes activele purtătoare de dobândă.” [3]

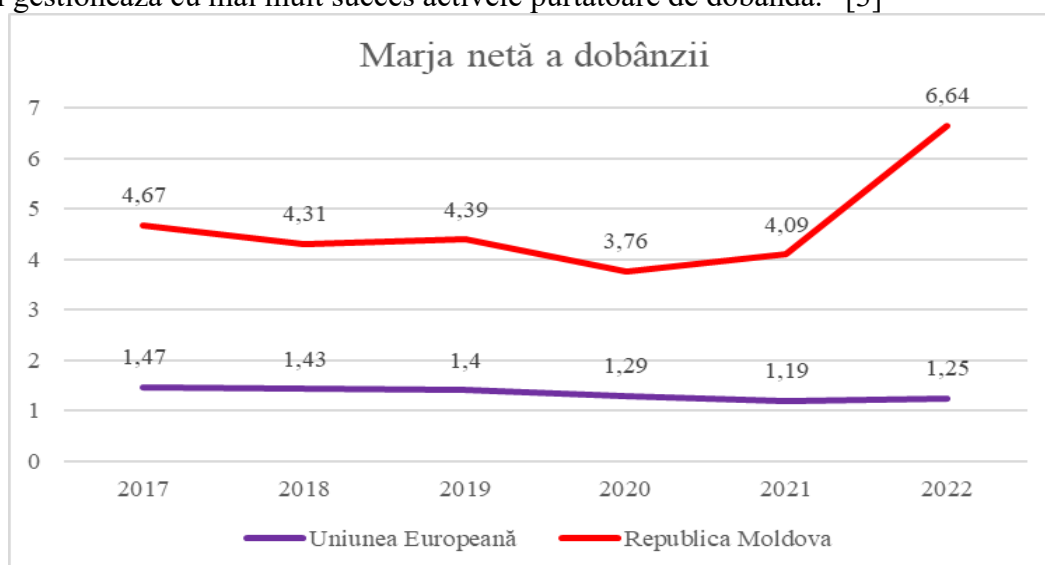

Figura 3. Evoluția indicatorului Marja Netă a Dobânzii a Republicii Moldova și Uniunea Europeană

Sursa: statista.com, BNM Report Generator

CONCLUZIE

Republica Moldova progresa foarte rapid în domeniul digitalizării, incluziune financiară, iar tendința indicatorilor financiari este în creștere. De îndată ce Republica Moldova va adopta Acquis-ul comunitar, sistemul bancar va deveni mai transparent și vor apărea mai mulți investitori, băncile străine vor avea acces la piața moldovenească, se vor îmbunătăți serviciile bancare, se va dezvolta piața de capital care va contribui pozitiv la creșterea economică, se va crește accesul la finanțare, va avea loc un stimul pentru antreprenori și va apărea o încredere mult mai mare în sectorul bancar.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. JEFFREY J.A., JEFFREY M.A., „What is Roa? An investigation of the many formulas for calculating returns on assets” pag. 3. Disponibil:
<https://deliverypdf.ssrn.com/delivery.php?ID=665084071084092107081082083066095074057022040093022044117127116105124090093082070074107049044100122125039010073006122084115025026027063013080112095094071121103105076042065010074123085074027067111123070114026084009086112005119019092127087127016123000000&EXT=pdf&INDEX=TRUE>
2. MOUSSU C., PETIT-ROMEY A., „Dans Finance” 2017, pag. 97, ISBN 9782706142130
3. SAKSONOVA S., „The role of Net Interest Margin in Improving Bank's Asset Structure and Assessing the Stability and Efficiency of their Operations” Disponibil:
https://www.researchgate.net/publication/272392104_The_Role_of_Net_Interest_Margin_in_Improving_Banks'_As_set_Structure_and_Assessing_the_Stability_and_Efficiency_of_their_Operations

Coordonator științific: MĂRGINEANU Aureliu, dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

Telefon: +37369130019

Email: margineanu.aureliu@ase.md